

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М.І. ПИРОГОВА

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор ЗВО з науково-педагогічної
та навчальної роботи



Інна АНДРУШКО
« 29 » 08 2024 р.

АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ
(назва навчальної дисципліни)

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
навчальної дисципліни
з підготовки доктора філософії
на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

галузі знань 22 Охорона здоров'я
(шифр і назва галузі знань)
спеціальності 222 Медицина
(код і найменування спеціальності)

2024 рік
Вінниця

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Вінницький національний медичний університет
ім. М.І. Пирогова

РОЗРОБНИКИ:

д.мед.н. професор Булавенко О.В.,
д.мед.н., професор Гайструк Н.А.,
к.мед.н., асистент Мазченко О.О.,
ст. лаборант Трофімчук Т.І.

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри акушерства та гінекології №1 та
рекомендовано до затвердження на центральній методичній раді / науковій комісії
“ 29 ” серпня 2024 року, протокол № 1

Схвалено методичною радою з хірургічних дисциплін Вінницького національного медичного
університету ім.М.І.Пирогова за напрямом підготовки другого (магістерського) рівня вищої
освіти у галузі знань 22 Охорона здоров'я

“ 30 ” серпня 2024 року, протокол № 1

Змістовий модуль 1 Ендокринні порушення жіночих статевих органів

Тема 1. Клінічна анатомія та фізіологія жіночих статевих органів. Неправильні положення та вади розвитку жіночих статевих органів

Клінічна анатомія жіночих статевих органів. Фізіологічні зміни в жіночих статевих органах в різні вікові періоди. Нейроендокринна регуляція функції статевої системи. Особливості збирання спеціального гінекологічного анамнезу.

Знати:

- анатомію, кровопостачання, іннервацію, лімфовідтік жіночих статевих органів;
- особливості репродуктивної системи в різні періоди життя жінки

Вміти:

- застосувати на практиці деонтологічні навички спілкування з гінекологічною хворою.

Література:

Основна:

1. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 4-е видання., випр., - К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 424 с. + 2 с. кольор. вкл. — ISBN 978-617-505-823-7
2. Гінекологія [Текст]: керівництво для лікарів: підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Парашук, О. М. Юзько, О. В. Булашенко. - Вінниця: Нова Книга, 2018. - 688 с. - Затв. МОН України (лист МОН України від 12.07.2017 № 1/11-6936). - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.
3. Obstetrics and Gynecology [Text]: textbook for students of higher medical education establishments: in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.]; ed.: V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv: Medicine, 2018. Vol. 1: Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617- 505-693-6.

Додаткова:

1. Obstetrics and Gynecology [Text]: textbook for students of higher medical education establishments: in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.]; ed.: V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv: Medicine, 2018. Vol. 1: Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617- 505-693-6.
2. Акушерство та гінекологія [Текст]: у 4 т.: [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ: Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1: Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.]; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с.: іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від

17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. -
Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617- 505-587-8:

3. Діючі клінічні протоколи з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, затверджені наказами МОЗ України.
4. Гинекологическая эндокринология: / В.Н. Серов, В.Н. Прилепская, Т.В. Овсянникова – 6-е издание., - К. : «Фолио», 2017. – 512с. + 2 с. – ISBN 978-5-00030-405-1.

Тема 2. Нейроендокринна регуляція функції статевої системи. Роль гормонів, біологічно активних речовин.

Характеристики нормального менструального циклу. Нейрогуморальна регуляція менструального циклу. Гіпоталамічний та гіпофізарний цикли: гонадотропні гормони, їхній вплив. Яєчниковий і матковий цикли: фази, тривалість, вплив гормонів. Тести функціональної діагностики, їхня діагностична цінність. Шийковий і піхвовий цикли. Методи дослідження менструального циклу. Рівні репродуктивної системи.

Знати:

- Періоди в житті жінки.
- Циклічні зміни в організмі жінки, ознаки.
- Нейрогуморальна регуляція менструального циклу.
- Знати особливості регуляції менструального циклу на різних рівнях.
- Гіпоталамічний та гіпофізарний цикли.
- Яєчниковий цикл: фази, тривалість, вплив гормонів.
- Симптоми овуляції.
- Утворення жовтого тіла, його значення.
- Матковий, шийковий і піхвовий цикли, сучасні методи дослідження.

Вміти:

- Проводити обстеження зовнішніх та внутрішніх статевих органів.
- Проводити тести функціональної діагностики, оцінювати отримані дані.
- Визначати ступінь чистоти піхви.
- Вміти оцінювати і інтерпретувати результати тестів функціональної діагностики, гормональних проб.
- Скласти алгоритм клініко-лабораторного обстеження для визначення рівня ураження в системі "гіпоталамус—гіпофіз—яєчники—органи—мішені".

Література:

Основна:

1. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 4-е видання., випр., - К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 424 с. + 2 с. кольор. вкл. – ISBN 978-617-505-823-7
2. Гінекологія : підручник / О.В. Степанківська, М.О. Щербина – 4-е вид., випр. – К. : ВСВ «Медицина», 2018.- 432 с. + 2 с. кольор. вкл. – ISBN 978-617-505-543-4
3. Діючі клінічні протоколи з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, затверджені наказами МОЗ України.

4. Гинекологическая эндокринология: / В.Н. Серов, В.Н. Прилепская, Т.В. Овсянникова – 6-е издание., - К. : «Фолио», 2017. – 512с. + 2 с. – ISBN 978-5-00030-405-1.

Додаткова:

1. Obstetrics and Gynecology [Text]: PreTest MRCOG / Vinnitsya National Pirogov Memorial Medical University ; ed.: O. Bulavenko, D. Konkov. - Vinnytsya : Nilan, 2017. - 244 p. : il. - ISBN 978-966-924-558-8.
2. Акушерство та гінекологія [Текст]: у 4 т.: [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ: Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1: Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.]; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с.: іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617- 505-587-8:

Тема 3. Методи обстеження гінекологічних хворих. Загальна симптоматологія в гінекології.

Основні методи обстеження в гінекології: огляд зовнішніх статевих органів, дослідження за допомогою дзеркал, бімануальне обстеження. Додаткові методи обстеження в гінекології. Методи функціональної діагностики стану яєчників. Променеві методи діагностики в гінекології: МРТ, КТ, МСГ. Ультразвукові методи дослідження в гінекології. Інструментальні методи обстеження: зондування порожнини матки, вишкрібання порожнини матки, біопсія, пункція черевної порожнини через заднє склепіння. Ендоскопічні методи дослідження: кольпоскопія, гістероскопія, лапароскопія. Лабораторна діагностика: онкоцитологія, бактеріоскопія, бактеріологія, ІФА, ПЛР, патоморфологічне дослідження. Загальна симптоматологія гінекологічних захворювань (біль, білі, розлади менструального циклу та кровотечі, неплідність, сексуальні розлади, розлади функції суміжних органів).

Знати:

- спеціальні методи дослідження гінекологічних хворих,
- додаткові методи дослідження,
- послідовність обстеження гінекологічної хворої.

Вміти:

- проводити огляд жіночих зовнішніх статевих органів,
- проводити бімануальне піхвове дослідження,
- огляд шийки матки дзеркалами
- взяти мазки для дослідження;
- збирати спеціальний гінекологічний анамнез;
- оцінити дані загальноклінічного, спеціального гінекологічного і додаткового обстеження хворої.

Література:

Основна:

1. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін.

- 4-е видання., випр., - К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 424 с. + 2 с. кольор. вкл. – ISBN 978-617-505-823-7
2. Діючі клінічні протоколи з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, затверджені наказами МОЗ України.
 3. Гінекологія [Текст]: керівництво для лікарів: підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Паращук, О. М. Юзько, О. В. Булаченко. - Вінниця: Нова Книга, 2018. - 688 с. - Затв. МОН України (лист МОН України від 12.07.2017 № 1/11- 6936). - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.
 4. Гинекологическая эндокринология: / В.Н. Серов, В.Н. Прилепская, Т.В. Овсянникова – 6-е издание., - К. : «Фолио», 2017. – 512с. + 2 с. – ISBN 978-5-00030-405-1.

Додаткова:

1. Гінекологія [Текст]: керівництво для лікарів: підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Паращук, О. М. Юзько, О. В. Булаченко. - Вінниця: Нова Книга, 2018. - 688 с. - Затв. МОН України (лист МОН України від 12.07.2017 № 1/11- 6936). - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.
2. Obstetrics & Gynecology [Text] / T. L. Callahan, A. B. Caughey. - 7th ed. - Philadelphia [etc.]: Wolters Kluwer, 2018. - XV, 590 p.: il. - (Blue prints). - Index: p. 571-590. - ISBN 978-1-4963-4950-7.
3. Netter's Obstetrics & Gynecology [Text]/Roger P.Smith; ill. Frank H. Netter.-3rd ed.- Philadelphia: Elsevier, 2018. -XII, 601 p.:il.- Index: p. 581-601. - ISBN 978-0-7020- 7036-5.
4. Гинекологическая эндокринология: / В.Н. Серов, В.Н. Прилепская, Т.В. Овсянникова – 6-е издание., - К. : «Фолио», 2017. – 512с. + 2 с. – ISBN 978-5-00030-405-1.

Тема 4. Класифікація порушень менструальної функції в репродуктивному віці. Аменорея. Овуляторні, ановуляторнідисфункціональні маткові кровотечі. Альгодисменорея.

Класифікація порушень розвитку і функції репродуктивної системи. Принципи класифікації аменореї. Класифікація аменореї залежно від вмісту гонадотропнів.

Критерії та класифікація первинної аменореї. Додаткові методи обстеження при первинній аменореї. Патогенез, клініка, діагностика та лікування гіпо- та гіпергонадотропної первинної аменореї. Причини та класифікація вторинної аменореї. Патогенез, клініка, діагностика та лікування психогенної аменореї, аменореї при втраті маси тіла. Причини, клініка, діагностика та лікування синдрому Ашермана. Патогенез, клініка, діагностика та лікування гіперпролактинемії. Причини, патогенез, класифікація АМК. Клініка та діагностика ювенільних кровотеч, АМК репродуктивного періоду. клімактеричних кровотеч, овуляторних кровотеч. Етапи лікування АМК. Гормональний гемостаз та його різновиди. Види хірургічного гемостазу. Методи лікування АМК у різні вікові періоди життя жінки.

Знати:

- класифікацію аменореї
- причини, патогенез, класифікацію, клінічну картину та діагностику АМК, методи лікування ДМК
- види гормонального гемостазу

Вміти:

- оцінити результати обстеження і поставити діагноз аменореї
- скласти алгоритм клініко-лабораторного обстеження для визначення рівня ураження в системі "гіпаталамус—гіпофіз—яєчники—органи—мішені" при аменореї.
- обґрунтувати патогенетичне лікування первинної аменореї та різних форм вторинної аменореї.
- провести диференційну діагностику різних форм патологічної аменореї, маткових кровотеч, пов'язаних з порушенням гормональної функції яєчників, перериванням вагітності та злоякісними захворюваннями матки.
- обґрунтувати патогенетичне та симптоматичне лікування АМК.
- скласти схему лікування гормональними та іншими засобами, змінити її залежно від ефективності, віку, ступеня важкості анемії тощо.
- обґрунтувати показання до хірургічного методу лікування (вишкрібання слизової оболонки матки, надпівхова ампутація чи екстирпація матки).

Література:**Основна:**

1. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 4-е видання., випр., - К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 424 с. + 2 с. кольор. вкл. – ISBN 978-617-505-823-7
2. Гінекологія [Текст]: керівництво для лікарів: підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Парашук, О. М. Юзько, О. В. Булашенко. - Вінниця: Нова Книга, 2018. - 688 с. - Затв. МОН України (лист МОН України від 12.07.2017 № 1/11- 6936). - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.
3. Obstetrics and Gynecology [Text]: textbook for students of higher medical education establishments: in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.]; ed.: V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv: Medicine, 2018. Vol. 1: Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617- 505-693-6.

Додаткова:

1. Obstetrics and Gynecology [Text]: textbook for students of higher medical education establishments: in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.]; ed.: V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv: Medicine, 2018. Vol. 1: Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617- 505-693-6.
2. Акушерство та гінекологія [Текст]: у 4 т.: [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ: Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1: Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.]; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с.: іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617- 505-587-8:
3. Діючі клінічні протоколи з надання акушерсько-гінекологічної допомоги,

затверджені наказами МОЗ України.

4. Гинекологическая эндокринология: / В.Н. Серов, В.Н. Прилепская, Т.В. Овсянникова – 6-е издание., - К. : «Фолио», 2017. – 512с. + 2 с. – ISBN 978-5-00030-405-1.
5. Діючі «Клінічні протоколи» затверджені наказом МОЗ України з акушерства і гінекології, а саме Наказ МОЗ України від 13.04.2016 № 353 зі змінами 23.09.2016 № 994) «АНОМАЛЬНІ МАТКОВІ КРОВОТЕЧІ».

Тема 5. Нейроендокринні синдроми в гінекології. Сучасні методи лікування.

Нейроендокринні синдроми в гінекології: передменструальний, менопаузальний, синдром полікістозних яєчників, синдром Шихана, гіперандрогенія, гіперпролактинемія. Клініка, сучасні методи лікування, роль ендоскопічних методів у діагностиці та лікуванні. Диференційна діагностика нейроендокринних синдромів. Принципи диспансерного спостереження хворих з нейроендокринними синдромами в жіночій консультації

Знати:

- класифікацію нейроендокринних синдромів.

Вміти:

- вибрати зі скарг та анамнезу дані, що відображають наявність порушень функції репродуктивної системи чи нейроендокринних синдромів.
- провести об'єктивне гінекологічне дослідження, оцінити та інтерпретувати результати обстеження хворої з нейроендокринним синдромом.
- скласти план обстеження хворої для постановки діагнозу нейроендокринного синдрому.
- провести диференційну діагностику нейроендокринних синдромів.
- виписати рецепти на гормональні препарати різного механізму дії, тономоторні, гемостимулюючі засоби.

Література:

Основна:

1. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 4-е видання., випр., - К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 424 с. + 2 с. кольор. вкл. – ISBN 978-617-505-823-7
2. Гінекологія : підручник / О.В. Степанківська, М.О. Щербина – 4-е вид., випр. – К. : ВСВ «Медицина», 2018.- 432 с. + 2 с. кольор. вкл. – ISBN 978-617-505-543-4
3. Діючі клінічні протоколи з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, затверджені наказами МОЗ України.
4. Гинекологическая эндокринология: / В.Н. Серов, В.Н. Прилепская, Т.В. Овсянникова – 6-е издание., - К. : «Фолио», 2017. – 512с. + 2 с. – ISBN 978-5-00030-405-1.

Додаткова:

5. Obstetrics and Gynecology [Text]: PreTest MRCOG / Vinnitsya National Pirogov Memorial Medical University ; ed.: O. Bulavenko, D. Konkov. - Vinnytsya : Nilan, 2017. - 244 p. : il. - ISBN 978-966-924-558-8.
6. Акушерство та гінекологія [Текст]: у 4 т.: [нац. підруч. для студентів вищ.

мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ: Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1: Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.]; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с.: іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617- 505-587-8:

7. Діючі «Клінічні протоколи» затверджені наказом МОЗ України з акушерства і гінекології.

Тема 6. Поняття перименопаузального періоду. Фізіологічні зміни в жіночих статевих органах в період перименопаузи. Патологічні стани в перименопаузальному періоді.

Тема 7. Патологічні стани репродуктивної системи у дитячому та підлітковому віці. Терапія, реабілітація та профілактика порушень менструальної функції у дівчаток

Тема 8. Методи контрацепції у підлітків. Особливості підбору та застосування бар'єрних та гормональних методів контрацепції.

Тема 9. Поточний контроль знань та володіння практичними навичками по темі: Ендокринні порушення жіночих статевих органів.

Змістовий модуль 2. Фізіологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Тема 1. Запліднення та розвиток плодового яйця.

Онтогенез, анатомічна будова та функціональний стан репродуктивної системи (РС) у різні вікові періоди. Виникнення аномалій розвитку елементів репродуктивної системи. Інтерпретація відповідності стану організму жіночої статі віковим нормам. Діагностика норми і патології. Методи і засоби корекції.

Знати:

- Знати анатомію, кровопостачання, іннервацію, лімфовідтік жіночих статевих органів.
- Знати особливості репродуктивної системи в періоді внутрішньоутробного розвитку.
- Знати особливості запліднення
- Стан репродуктивної системи в періоді дитинства (препубертатний).
- Особливості гіпоталамо-гіпофізарної системи періоду статевого дозрівання.
- Особливості періоду статевої зрілості репродуктивної системи.

Вміти:

- Вміти застосувати на практиці деонтологічні навички спілкування з гінекологічною хворою.

Література:

Основна:

1. Netter's Obstetrics & Gynecology [Text] / Roger P. Smith ; ill. Frank H. Netter. - 3rd ed. - Philadelphia : Elsevier, 2018. - XII, 601 p. : il. - Index: p. 581-601. - ISBN 978-0-7020-7036-5.
2. Obstetrics & Gynecology [Text] / T. L. Callahan, A. B. Caughey. - 7th ed. - Philadelphia [etc.] : Wolters Kluwer, 2018. - XV, 590 p. : il. - (Blue prints). - Index: p. 571-590. - ISBN 978-1-4963-4950-7.
3. Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology [Text] : Llewellyn-Jones Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology / J. Oats, S. Abraham. - 10th ed. - Edinburgh [etc.] : Elsevier, 2017. - VII, 375 p. : il. - (International edition). - Index: p. 365-375. - ISBN 978-0-7020-6064-9.
4. Гінекологія [Текст] : керівництво для лікарів : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Паращук, О. М. Юзько, О. В. Булашенко. - Вінниця : Нова Книга, 2018. - 688 с. - Затв. МОН України (лист МОН України від 12.07.2017 № 1/11-6936). - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.
5. Obstetrics and Gynecology [Text] : textbook for students of higher medical education establishments : in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.] ; ed.: V. I. Gryshchenko, M . O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv : Medicine, 2018. Vol. 1 : Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine ; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617-505-693-6.

Додаткова:

1. Clinical Cases in Obstetrics and Gynecology [Text] / D. Konkov, O. Bulavenko ; Vinnitsa National Pirogov Memorial Medical University. - Vinnytsya : Nilan-Ltd, 2018. - 414 p. - Bibliogr.: p. 410. - ISBN 978-966-924-720-9 .
2. Obstetrics and Gynecology [Text] : PreTest MRCOG / Vinnitsya National Pirogov Memorial Medical University ; ed.: O. Bulavenko, D. Konkov. - Vinnytsya : Nilan, 2017. - 244 p. : il. - ISBN 978-966-924-558-8.
3. Акушерство та гінекологія [Текст] : у 4 т. : [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1 : Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.] ; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с. : іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617-505-587-8 ;
4. Оперативна гінекологія [Текст] : навч. посіб. / Ю. С. Паращук [та ін.]. - Харків : ХНМУ, 2017. - 132 с. : іл. - Затв. Вченою радою ХНМУ. Протокол № 1 від 26.01.2017 р. - Бібліогр.: с. 130-131.
5. Comprehensive Gynecology [Text] / ed. R. A. Lobo [et al.]. - 7th ed. - Philadelphia : Elsevier, 2017. - XII, 956 p. : il. - Bibliogr. at the end of the chap. - Index: p. 937-956. - ISBN 978-0-323-32287-4.

Тема 2. Фізіологія вагітності. Методи обстеження вагітної.

Класифікація сумнівних, імовірних та достовірних ознак вагітності, їх діагностична цінність. Діагностика дискомфортних станів, що виникають під час вагітності. Скарги жінки, які виникли у зв'язку з вагітністю. Фізіологічні та патологічні зміни в організмі матері під час вагітності.

Знати:

- Основні принципи та проблеми, які виникають під час антенатального нагляду та шляхи їх вирішення.
- Зміни психологічного стану та в ЦНС, що спостерігаються у вагітних.
- Зміни в серцево-судинній, дихальній системах та системі крові, що спостерігаються у вагітних.
- Зміни в шлунково-кишковому тракті та нирках, що спостерігаються у вагітних.
- Зміни в обміні речовин, що спостерігаються у вагітних.
- Зміни з боку шкіри, що спостерігаються у вагітних.
- Зміни в кістково-м'язовій системі, що спостерігаються у вагітних.
- Зміни в ендокринній системі, що спостерігаються у вагітних.
- Зміни в геніталіях та молочних залозах, що спостерігаються у вагітних.
- Методи визначення ранніх та пізніх термінів вагітності і строку пологів.
- Класифікувати розташування плода у порожнині матки (положення, позиції, види, передлежання плода, малий і великий сегменти голівки плода).
- Методика проведення і провести зовнішнє акушерське обстеження вагітної (визначення положення, позиції, виду, предлежання плода): I, II, III, IV прийоми Леопольда; вимірювання висоти стояння дна матки (ВДМ) та складання гравідограми; вимірювання обводу живота (ОЖ).

-

Вміти:

- Провести огляд зовнішніх статевих органів і шийки матки та оцінити їх стан.
- Провести вагінальне дослідження та визначити розміри матки.

- Діагностувати вагітність у ранні терміни методом гінекологічного обстеження.
- Скласти план додаткового обстеження для діагностики вагітності у ранні строки.
- Оцінити результати апаратних методів діагностики вагітності у ранні терміни.
- Визначати протипоказання до апаратних методів дослідження у ранні строки.
- Оцінювати дані лабораторних (імунологічних) методів діагностики вагітності у ранні строки.
- Розраховувати за різними формулами передбачувану масу плода.
- Володіти методами тазовимірювання - провести тазовимірювання.
- Діагностувати вагітність в пізні терміни. Знати методи діагностики 30-тижневої вагітності.
- Встановити термін вагітності, визначити передбачуваний строк пологів за анамнестичними даними та допологову відпустку.

Література:

Основна:

1. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 4-е видання., випр., - К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 424 с. + 2 с. кольор. вкл. – ISBN 978-617-505-823-7
2. Obstetrics and Gynecology [Text] : textbook for students of higher medical education establishments : in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.] ; ed.: V. I. Gryshchenko, M . O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv : Medicine, 2018.Vol. 1 : Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine ; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617-505-693-6.
3. Obstetrics and Gynecology [Text] : textbook for students of higher medical education establishments : in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.] ; ed.: V. I. Gryshchenko, M . O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv : Medicine, 2018.Vol. 2 : Gynecology. - 2018. - 352 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine ; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 349. - ISBN 978-617-505-694-3:
4. Діючі «Клінічні протоколи» затверджені наказом МОЗ України з акушерства і гінекології.

Додаткова:

6. Clinical Cases in Obstetrics and Gynecology [Text] / D. Konkov, O. Bulavenko ; Vinnitsa National Pirogov Memorial Medical University. - Vinnytsya : Nilan-Ltd, 2018. - 414 p. - Bibliogr.: p. 410. - ISBN 978-966-924-720-9 .
7. Obstetrics and Gynecology [Text] : PreTest MRCOG / Vinnitsya National Pirogov Memorial Medical University ; ed.: O. Bulavenko, D. Konkov. - Vinnytsya : Nilan, 2017. - 244 p. : il. - ISBN 978-966-924-558-8.
8. Акушерство та гінекологія [Текст] : у 4 т. : [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1 : Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.] ; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с. : іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу

МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617-505-587-8
:

9. Оперативна гінекологія [Текст] : навч. посіб. / Ю. С. Паращук [та ін.]. - Харків : ХНМУ, 2017. - 132 с. : іл. - Затв. Вченою радою ХНМУ. Протокол № 1 від 26.01.2017 р. - Бібліогр.: с. 130-131.
10. Comprehensive Gynecology [Text] / ed. R. A. Lobo [et al.]. - 7th ed. - Philadelphia : Elsevier, 2017. - XII, 956 p. : il. - Bibliogr. at the end of the chap. - Index: p. 937-956. - ISBN 978-0-323-32287-4.

Тема 3. Фізіологія пологів.

Основні етапи перебігу та ведення фізіологічних пологів. Методи обстеження роділь. Оцінка акушерської ситуації. Надання належної допомоги у фізіологічних пологах з урахуванням даних, базованих на принципах доказової медицини. Тактика лікаря при веденні пологів на всіх етапах. Усунення пологового травматизму. Профілактика дистресу плода та асфіксії новонародженого. Біомеханізм пологів при передньому та задньому видах потиличного передлежання. Проведення профілактичних та лікувальних заходів, що дозволяють знизити материнську та перинатальну смертність при пологах.

Знати:

- Види потиличного передлежання, ведучу точку, точки фіксації при передньому та задньому видах потиличного передлежання.
- Моменти біомеханізму пологів при передньому виді потиличного передлежання.
- Моменти біомеханізму пологів при задньому виді потиличного передлежання.
- Особливості клінічного перебігу і ведення I і II періодів пологів.
- Основні принципи складання партограми.

Вміти:

- Показати на фантомі передній та задній вид потиличного передлежання.
- Показати на фантомі моменти біомеханізму пологів при передньому і задньому виді потиличного передлежання.
- Визначати початок першого періоду пологів, об'єктивно оцінювати динаміку пологової діяльності (ступінь розкриття шийки матки, тривалість перейм).
- Оцінювати партограму.
- Визначати і оцінювати серцебиття плода (аускультативно та апаратними методами).
- Визначати початок другого періоду пологів, об'єктивно оцінювати динаміку просування голівки плода по родовим шляхам.
- Надавати допомогу у пологах та проводити психофізіологічне знеболювання пологів.
- Робити висновки (резюме) пологів.

Література:

Основна:

1. Netter's Obstetrics & Gynecology [Text]/Roger P.Smith; ill. Frank H. Netter.- 3rd ed.- Philadelphia: Elsevier, 2018. -XII, 601 p.:il.- Index: p. 581-601. - ISBN 978-0-7020- 7036-5.
2. Obstetrics & Gynecology [Text] / T. L. Callahan, A. B. Caughey. - 7th ed. - Philadelphia [etc.]: Wolters Kluwer, 2018. - XV, 590 p.: il. - (Blue prints). - Index: p. 571-590. - ISBN 978-1-4963-4950-7.
3. Гінекологія [Текст]: керівництво для лікарів: підруч. для студентів вищ.

- навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Паращук, О. М. Юзько, О. В. Булаченко. - Вінниця: Нова Книга, 2018. - 688 с. - Затв. МОН України (лист МОН України від 12.07.2017 № 1/11- 6936). - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.
4. Obstetrics and Gynecology [Text]: textbook for students of higher medical education establishments: in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.]; ed.: V. I. Gryshchenko, M . O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv: Medicine, 2018.Vol. 1: Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617- 505-693-6.
 5. Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology [Text]: Llewellyn-Jones Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology / J. Oats, S. Abraham. - 10th ed. - Edinburgh [etc.]: Elsevier, 2017. - VII, 375 p.: il. - (International edition). - Index: p. 365-375. - ISBN 978-0-7020- 6064-9.
 6. Діючі клінічні протоколи з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, затверджені наказами МОЗ України.

Додаткова:

1. Гінекологія [Текст] : керівництво для лікарів : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Паращук, О. М. Юзько, О. В. Булаченко. - Вінниця : Нова Книга, 2018. - 688 с. - Затв. МОН України (лист МОН України від 12.07.2017 № 1/11-6936). - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.
2. Obstetrics and Gynecology [Text] : textbook for students of higher medical education establishments : in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.]; ed.: V. I. Gryshchenko, M . O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv : Medicine, 2018.Vol. 2 : Gynecology. - 2018. - 352 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine ; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 349. - ISBN 978-617-505-694-3 :
3. Clinical Cases in Obstetrics and Gynecology [Text] / D. Konkov, O. Bulavenko ; Vinnitsa National Pirogov Memorial Medical University. - Vinnytsya : Nilan-Ltd, 2018. - 414 p. - Bibliogr.: p. 410. - ISBN 978-966-924-720-9 .
4. Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology [Text] : Llewellyn-Jones Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology / J. Oats, S. Abraham. - 10th ed. - Edinburgh [etc.] : Elsevier, 2017. - VII, 375 p. : il. - (International edition). - Index: p. 365-375. - ISBN 978-0-7020-6064-9.
5. Obstetrics and Gynecology [Text] : PreTest MRCOG / Vinnitsya National Pirogov Memorial Medical University ; ed.: O. Bulavenko, D. Konkov. - Vinnytsya : Nilan, 2017. - 244 p. : il. - ISBN 978-966-924-558-8.
6. Акушерство та гінекологія [Текст] : у 4 т. : [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1 : Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.] ; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с. : іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617-505-587-8 :

7. Оперативна гінекологія [Текст] : навч. посіб. / Ю. С. Паращук [та ін.]. - Харків : ХНМУ, 2017. - 132 с. : іл. - Затв. Вченою радою ХНМУ. Протокол № 1 від 26.01.2017 р. - Бібліогр.: с. 130-131.
8. Comprehensive Gynecology [Text] / ed. R. A. Lobo [et al.]. - 7th ed. - Philadelphia : Elsevier, 2017. - XII, 956 p. : il. - Bibliogr. at the end of the chap. - Index: p. 937-956. - ISBN 978-0-323-32287-4.

Змістовий модуль 2. Патологічний перебіг вагітності, пологів та післяпологового періоду.

Тема 1. Ранні та пізні гестози вагітних. Рідкісні форми гестозів.

Рання діагностика та профілактика виникнення гестозів вагітних. Аналіз причини ускладнень при гестозах вагітних. Теорії виникнення гестозів вагітних. Фактори ризику розвитку гестозів вагітних і жінок з груп ризику по виникненню гестозів. Класифікація гестозів по ступеню важкості. Дані лабораторних та інструментальних методів обстеження. Алгоритм дій лікаря при виникненні приступу еклампсії, тактику для вибору методу розродження в залежності від акушерської ситуації.

Знати:

- показання до операції вакуум- екстракції плода, акушерських щипців, кесарського розтину;
- протипоказання до даних операцій;
- методи операцій;
- ускладнення для матері та плода при даних операціях;
- умови для виконання даних операцій;
- методи профілактики ускладнень даних операцій;
- будову щипців та вакуум- екстрактора;
- етапи даних операцій;
- різницю між вакуум-стимуляцією і вакуум- екстракцією.

Вміти:

- визначити показання, протипоказання та умови до операції накладання акушерських щипців, вакуум- екстракції плода та кесарського розтину;
- виконати на фантомі операцію вихідних акушерських щипців; виконати на фантомі операцію порожнинних акушерських щипців;
- виконати на фантомі операцію вакуум- екстракції плода;
- провести необхідну підготовку жінки до виконання даних операцій.

Література:

Основна:

1. Netter's Obstetrics & Gynecology [Text] / Roger P. Smith ; ill. Frank H. Netter. - 3rd ed. - Philadelphia : Elsevier, 2018. - XII, 601 p. : il. - Index: p. 581-601. - ISBN 978-0-7020-7036-5.
2. Obstetrics & Gynecology [Text] / T. L. Callahan, A. B. Caughey. - 7th ed. - Philadelphia [etc.] : Wolters Kluwer, 2018. - XV, 590 p. : il. - (Blue prints). - Index: p. 571-590. - ISBN 978-1-4963-4950-7.
3. Гінекологія [Текст] : керівництво для лікарів : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Паращук, О. М. Юзько, О. В. Булашенко. - Вінниця : Нова Книга, 2018. - 688 с. - Затв. МОН України (лист МОН України від 12.07.2017 № 1/11-6936). - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.

4. Obstetrics and Gynecology [Text] : textbook for students of higher medical education establishments : in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.] ; ed.: V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv : Medicine, 2018. Vol. 1 : Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine ; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617-505-693-6.
5. Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology [Text] : Llewellyn-Jones Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology / J. Oats, S. Abraham. - 10th ed. - Edinburgh [etc.] : Elsevier, 2017. - VII, 375 p. : il. - (International edition). - Index: p. 365-375. - ISBN 978-0-7020-6064-9.

Додаткова:

1. Clinical Cases in Obstetrics and Gynecology [Text] / D. Konkov, O. Bulavenko ; Vinnitsa National Pirogov Memorial Medical University. - Vinnytsya : Nilan-Ltd, 2018. - 414 p. - Bibliogr.: p. 410. - ISBN 978-966-924-720-9 .
2. Obstetrics and Gynecology [Text] : PreTest MRCOG / Vinnitsya National Pirogov Memorial Medical University ; ed.: O. Bulavenko, D. Konkov. - Vinnytsya : Nilan, 2017. - 244 p. : il. - ISBN 978-966-924-558-8.
3. Акушерство та гінекологія [Текст] : у 4 т. : [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1 : Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.] ; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с. : іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617-505-587-8 :
4. Оперативна гінекологія [Текст] : навч. посіб. / Ю. С. Паращук [та ін.]. - Харків : ХНМУ, 2017. - 132 с. : іл. - Затв. Вченою радою ХНМУ. Протокол № 1 від 26.01.2017 р. - Бібліогр.: с. 130-131.
5. Comprehensive Gynecology [Text] / ed. R. A. Lobo [et al.]. - 7th ed. - Philadelphia : Elsevier, 2017. - XII, 956 p. : il. - Bibliogr. at the end of the chap. - Index: p. 937-956. - ISBN 978-0-323-32287-4.

Тема 2. Акушерські кровотечі в I триместрі та II половині вагітності.

Класифікація акушерських кровотеч. Етіологія та патогенез позаматкової вагітності. Класифікація позаматкової вагітності залежно від локалізації. Клініка та симптоматику позаматкової вагітності. Симптоми внутрішньої крововтрати та порушення гемодинаміки.

Знати:

- Основні принципи діагностики та діагностичні помилки при позаматковій вагітності.
- Основні принципи лікування позаматкової вагітності.
- Клініка та тактика лікаря при передлежанні плаценти і передчасному відшаруванні нормально розташованої плаценти.

Вміти:

- Вміти виявити симптоми внутрішньої крововтрати та порушення гемодинаміки.
- Навчитися оцінювати результати пункції черевної порожнини через заднє склепіння (диференціювати кров з вени та з черевної порожнини).
- Скласти план обстеження хворої з позаматковою вагітністю.

- Прочитати та оцінити результати клініко-лабораторного обстеження хворої з позаматковою вагітністю.
- Проводити диференційну діагностику у хворої з позаматковою вагітністю і іншими нозологічними формами.
- Поставити діагноз передлежання плаценти або передчасного її відшарування.
- Визначити та описати ступінь передлежання плаценти.
- Скласти та обґрунтувати індивідуальний план розродження при передлежанні плаценти та при передчасному відшаруванні плаценти.
- Оцінити об'єм крововтрати.

Література:

Основна:

1. Netter's Obstetrics & Gynecology [Text]/Roger P.Smith; ill. Frank H. Netter.- 3rd ed.- Philadelphia: Elsevier, 2018. -XII, 601 p.:il.- Index: p. 581-601. - ISBN 978-0-7020- 7036-5.
2. Obstetrics & Gynecology [Text] / T. L. Callahan, A. B. Caughey. - 7th ed. - Philadelphia [etc.]: Wolters Kluwer, 2018. - XV, 590 p.: il. - (Blue prints). - Index: p. 571-590. - ISBN 978-1-4963-4950-7.
3. Гінекологія [Текст]: керівництво для лікарів: підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Парашук, О. М. Юзько, О. В. Булашенко. - Вінниця: Нова Книга, 2018. - 688 с. - Затв. МОН України (лист МОН України від 12.07.2017 № 1/11- 6936). - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.
4. Obstetrics and Gynecology [Text]: textbook for students of higher medical education establishments: in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.]; ed.: V. I. Gryshchenko, M . O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv: Medicine, 2018.Vol. 1: Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617- 505-693-6.
5. Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology [Text]: Llewellyn-Jones Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology / J. Oats, S. Abraham. - 10th ed. - Edinburgh [etc.]: Elsevier, 2017. - VII, 375 p.: il. - (International edition). - Index: p. 365-375. - ISBN 978-0-7020- 6064-9.
6. Діючі клінічні протоколи з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, затверджені наказами МОЗ України.

Додаткова:

1. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 4-е видання, випр., - К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 424 с. + 2 с. кольор. вкл. — ISBN 978-617-505-823-7
2. Гінекологія : підручник / О.В. Степанківська, М.О. Щербина — 4-е вид., випр. — К. : ВСВ «Медицина», 2018.- 432 с. + 2 с. кольор. вкл. — ISBN 978-617-505-543-4
3. Clinical Cases in Obstetrics and Gynecology [Text] / D. Konkov, O. Bulavenko; Vinnitsa National Pirogov Memorial Medical University. - Vinnytsya : Nilan-Ltd, 2018. - 414 p. - Bibliogr.: p. 410. - ISBN 978-966-924-

720-9.

4. Obstetrics and Gynecology [Text]: PreTest MRCOG / Vinnitsya National Pirogov Memorial Medical University ; ed.: O. Bulavenko, D. Konkov. - Vinnitsya : Nilan, 2017. - 244 p. : il. - ISBN 978-966-924-558-8.
5. Акушерство та гінекологія [Текст]: у 4 т.: [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ: Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1: Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.]; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с.: іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617- 505-587-8:
6. Оперативна гінекологія [Текст]: навч. посіб. / Ю. С. Паращук [та ін.]. - Харків: ХНМУ, 2017. - 132 с.: іл. - Затв. Вченою радою ХНМУ. Протокол № 1 від 26.01.2017 р. - Бібліогр.: с. 130-131.
7. Comprehensive Gynecology [Text] / ed. R. A. Lobo [et al.]. - 7th ed. - Philadelphia: Elsevier, 2017. - XII, 956 p.: il. - Bibliogr. at the end of the chap. - Index: p. 937-956. - ISBN 978-0-323-32287-4.

Тема 3. Акушерські кровотечі в послідовому і ранньому післяпологовому періодах. ДВЗ-синдром.

Фізіологія кровообігу. Механізми регуляції гемодинаміки. Показники гомеостазу. Основні фази зсідання крові. Вплив вагітності та навколоплідних вод на систему згортання крові. Патогенез геморагічного шоку та ДВЗ-синдрому. Зміни в різних органах та системах внаслідок масивної крововтрати. Вплив крововтрати на життєвоважливі функції організму матері плода. Визначення групової та індивідуальної сумісності крові. Оцінка величини крововтрати. Основні правила трансфузіології при масивних кровотечах.

Знати:

- Знати класифікацію акушерських кровотеч.
- Знати особливості кровопостачання вагітної матки, поняття про фізіологічну крововтрату.
- Знати класифікацію та діагностику геморагічного шоку різного ступеня.
- Знати вплив кровотечі на життєвоважливі функції організму матері та плода.
- Методи зупинки кровотеч, об'єм оперативного втручання при кровотечі.
- Знати основні принципи надання невідкладної допомоги акушерських кровотеч, основні принципи лікування геморагічного шоку.
- Знати причини розвитку, класифікацію за клінічним перебігом і стадіями, клінічні прояви, заходи профілактики та лікування ДВЗ-синдрому.

Вміти:

- Диференціювати причини кровотеч під час вагітності.
- Застосовувати механічні та фармакологічні методи зупинки кровотечі.
- Виділяти послід способами Абуладзе, Гентера, Креде-Лазаревича.
- Оцінювати об'єм крововтрати, ступінь важкості геморагічного шоку.
- Показати на фантомі методи зупинки гіпотонічної кровотечі.
- Скласти план відновлення ОЦК.
- Визначити послідовність лікування геморагічного шоку.
- Визначити стадію ДВЗ-синдрому, оцінити коагулограму.
- Визначити послідовність лікування хронічної та гострої форми ДВЗ-синдрому.

Література:

Основна:

1. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 4-е видання, випр., - К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 424 с. + 2 с. кольор. вкл. — ISBN 978-617-505-823-7
2. Гінекологія : підручник / О.В. Степанківська, М.О. Щербина — 4-е вид., випр. — К. : ВСВ «Медицина», 2018.- 432 с. + 2 с. кольор. вкл. — ISBN 978-617-505-543-4
3. Clinical Cases in Obstetrics and Gynecology [Text] / D. Konkov, O. Bulavenko; Vinnitsa National Pirogov Memorial Medical University. - Vinnytsya : Nilan-Ltd, 2018. - 414 p. - Bibliogr.: p. 410. - ISBN 978-966-924-720-9 .
4. Obstetrics and Gynecology [Text]: PreTest MRCOG / Vinnitsya National Pirogov Memorial Medical University ; ed.: O. Bulavenko, D. Konkov. - Vinnytsya : Nilan, 2017. - 244 p. : il. - ISBN 978-966-924-558-8.
5. Акушерство та гінекологія [Текст]: у 4 т.: [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ: Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1: Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.]; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с.: іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617- 505-587-8:
6. Оперативна гінекологія [Текст]: навч. посіб. / Ю. С. Парашук [та ін.]. - Харків: ХНМУ, 2017. - 132 с.: іл. - Затв. Вченою радою ХНМУ. Протокол № 1 від 26.01.2017 р. - Бібліогр.: с. 130-131.
7. Comprehensive Gynecology [Text] / ed. R. A. Lobo [et al.]. - 7th ed. - Philadelphia: Elsevier, 2017. - XII, 956 p.: il. - Bibliogr. at the end of the chap. - Index: p. 937-956. - ISBN 978-0-323-32287-4.

Додаткова:

1. Netter's Obstetrics & Gynecology [Text]/Roger P.Smith; ill. Frank H. Netter.- 3rd ed.- Philadelphia: Elsevier, 2018. -XII, 601 p.:il.- Index: p. 581-601. - ISBN 978-0-7020- 7036-5.
2. Obstetrics & Gynecology [Text] / T. L. Callahan, A. B. Caughey. - 7th ed. - Philadelphia [etc.]: Wolters Kluwer, 2018. - XV, 590 p.: il. - (Blue prints). - Index: p. 571-590. - ISBN 978-1-4963-4950-7.
3. Гінекологія [Текст]: керівництво для лікарів: підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Парашук, О. М. Юзько, О. В. Булашенко. - Вінниця: Нова Книга, 2018. - 688 с. - Затв. МОН України (лист МОН України від 12.07.2017 № 1/11- 6936). - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.
4. Obstetrics and Gynecology [Text]: textbook for students of higher medical education establishments: in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.]; ed.: V. I. Gryshchenko, M . O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv: Medicine, 2018.Vol. 1: Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of

Ukraine; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617- 505-693-6.

5. Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology [Text]: Llewellyn-Jones Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology / J. Oats, S. Abraham. - 10th ed. - Edinburgh [etc.]: Elsevier, 2017. - VII, 375 p.: il. - (International edition). - Index: p. 365-375. - ISBN 978-0-7020- 6064-9.
6. Діючі клінічні протоколи з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, затверджені наказами МОЗ України.

Тема 4. Пологовий травматизм. Геморагічний шок.

Види пологового травматизму. Загроза розриву матки, розриви промежини та шийки матки. Лікування для попередження інвалідизації жінок. Особливості кровопостачання вагітної матки, поняття про фізіологічну крововтрату. Оцінка об'єму крововтрати, ступеня важкості геморагічного шоку.

Знати:

- Методи реабілітації жінок в післяпологовому періоді.
- Знати класифікацію акушерських кровотеч.
- Знати особливості кровопостачання вагітної матки, поняття про фізіологічну крововтрату.
- Знати класифікацію та діагностику геморагічного шоку різного ступеня.
- Знати вплив кровотечі на життєвоважливі функції організму матері та плода.
- Знати основні принципи надання невідкладної допомоги акушерських кровотеч, основні принципи лікування геморагічного шоку.
- Знати причини розвитку, класифікацію за клінічним перебігом і стадіями, клінічні прояви, заходи профілактики та лікування ДВЗ-синдрому.

Вміти:

- Розпізнавати загрозу виникнення ушкоджень тканин промежини, піхви,
- Оцінити загрозу розриву матки,
- Діагностувати виникнення гематом, сечо- і кишково-піхвових норниць,
- Класифікувати розриви промежини та шийки матки за ступенем розповсюдження,
- Вміти надавати невідкладну допомогу при загоді розриву матки та розриві, що відбувся,
- Вміти проводити ручне обстеження порожнини матки,
- Диференціювати причини кровотеч під час вагітності.
- Застосовувати механічні та фармакологічні методи зупинки кровотечі.
- Виділяти послід способами Абуладзе, Гентера, Креде-Лазаревича.
- Оцінювати об'єм крововтрати, ступінь важкості геморагічного шоку.
- Показати на фантомі методи зупинки гіпотонічної кровотечі.
- Скласти план відновлення ОЦК.
- Визначити послідовність лікування геморагічного шоку.
- Визначити стадію ДВЗ-синдрому, оцінити коагулограму.
- Визначити послідовність лікування хронічної та гострої форми ДВЗ-синдрому.

Література:

Основна:

1. Netter's Obstetrics & Gynecology [Text] / Roger P. Smith ; ill. Frank H. Netter. - 3rd ed. - Philadelphia : Elsevier, 2018. - XII, 601 p. : il. - Index: p. 581-601. - ISBN 978-0-7020-7036-5.

2. Obstetrics & Gynecology [Text] / T. L. Callahan, A. B. Caughey. - 7th ed. - Philadelphia [etc.] : Wolters Kluwer, 2018. - XV, 590 p. : il. - (Blue prints). - Index: p. 571-590. - ISBN 978-1-4963-4950-7.
3. Гінекологія [Текст] : керівництво для лікарів : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Паращук, О. М. Юзько, О. В. Булашенко. - Вінниця : Нова Книга, 2018. - 688 с. - Затв. МОН України (лист МОН України від 12.07.2017 № 1/11-6936). - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.
4. Obstetrics and Gynecology [Text] : textbook for students of higher medical education establishments : in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.] ; ed.: V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv : Medicine, 2018. Vol. 1 : Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine ; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617-505-693-6.
5. Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology [Text] : Llewellyn-Jones Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology / J. Oats, S. Abraham. - 10th ed. - Edinburgh [etc.] : Elsevier, 2017. - VII, 375 p. : il. - (International edition). - Index: p. 365-375. - ISBN 978-0-7020-6064-9.
6. Діючі клінічні протоколи з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, затверджені наказами МОЗ України.

Додаткова:

1. Clinical Cases in Obstetrics and Gynecology [Text] / D. Konkov, O. Bulavenko ; Vinnitsa National Pirogov Memorial Medical University. - Vinnytsya : Nilan-Ltd, 2018. - 414 p. - Bibliogr.: p. 410. - ISBN 978-966-924-720-9.
2. Obstetrics and Gynecology [Text] : textbook for students of higher medical education establishments : in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.] ; ed.: V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv : Medicine, 2018. Vol. 2 : Gynecology. - 2018. - 352 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine ; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 349. - ISBN 978-617-505-694-3
3. Obstetrics and Gynecology [Text] : PreTest MRCOG / Vinnitsya National Pirogov Memorial Medical University ; ed.: O. Bulavenko, D. Konkov. - Vinnytsya : Nilan, 2017. - 244 p. : il. - ISBN 978-966-924-558-8.
4. Акушерство та гінекологія [Текст] : у 4 т. : [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1 : Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.] ; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с. : іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617-505-587-8 ;
5. Оперативна гінекологія [Текст] : навч. посіб. / Ю. С. Паращук [та ін.]. - Харків : ХНМУ, 2017. - 132 с. : іл. - Затв. Вченою радою ХНМУ. Протокол № 1 від 26.01.2017 р. - Бібліогр.: с. 130-131.
6. Comprehensive Gynecology [Text] / ed. R. A. Lobo [et al.]. - 7th ed. - Philadelphia : Elsevier, 2017. - XII, 956 p. : il. - Bibliogr. at the end of the chap. - Index: p. 937-956. - ISBN 978-0-323-32287-4.

Тема 5. Перинатальна охорона плода. Плацентарна дисфункція.

Рання діагностика та профілактика виникнення плацентарної недостатності та дистресу плода у вагітних. Алгоритм дій лікаря при гострому дистресу плода в пологах. Лабораторні методи для діагностики патологічних відхилень в організмі при даній патології. Трамбування отриманих результатів лабораторних та апаратних методів досліджень.

Знати:

- Класифікацію видів плацентарної недостатності та дистресу плода.
- Дані лабораторних та інструментальних та апаратних методів обстеження.
- Схеми, графіки лікування плацентарної недостатності та дистресу плода в залежності від ступеню компенсації.
- Причини перинатальної захворюваності та смертності при даній патології.

Вміти:

- Аналізувати причини ускладнень плацентарної недостатності та дистресу плода у вагітних.
- Пояснювати теорії виникнення плацентарної недостатності та дистресу плода у вагітних.
- Оцінити фактори ризику розвитку плацентарної недостатності та дистресу плода у вагітних і виявити жінок з груп ризику по виникненню даної патології.

Література:

Основна:

1. Netter's Obstetrics & Gynecology [Text] / Roger P. Smith ; ill. Frank H. Netter. - 3rd ed. - Philadelphia : Elsevier, 2018. - XII, 601 p. : il. - Index: p. 581-601. - ISBN 978-0-7020-7036-5.
2. Obstetrics & Gynecology [Text] / T. L. Callahan, A. B. Caughey. - 7th ed. - Philadelphia [etc.] : Wolters Kluwer, 2018. - XV, 590 p. : il. - (Blue prints). - Index: p. 571-590. - ISBN 978-1-4963-4950-7.
3. Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology [Text] : Llewellyn-Jones Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology / J. Oats, S. Abraham. - 10th ed. - Edinburgh [etc.] : Elsevier, 2017. - VII, 375 p. : il. - (International edition). - Index: p. 365-375. - ISBN 978-0-7020-6064-9.
4. Гінекологія [Текст] : керівництво для лікарів : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Паращук, О. М. Юзько, О. В. Булаченко. - Вінниця : Нова Книга, 2018. - 688 с. - Затв. МОН України (лист МОН України від 12.07.2017 № 1/11-6936). - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.
5. Obstetrics and Gynecology [Text] : textbook for students of higher medical education establishments : in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.] ; ed.: V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv : Medicine, 2018. Vol. 1 : Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine ; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617-505-693-6.
6. Obstetrics and Gynecology [Text] : textbook for students of higher medical education establishments : in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.] ; ed.: V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv : Medicine, 2018. Vol. 2 : Gynecology. - 2018. - 352 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine ; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 349. - ISBN 978-617-505-694-3
7. Діючі клінічні протоколи з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, затверджені наказами МОЗ України.

Додаткова:

1. Clinical Cases in Obstetrics and Gynecology [Text] / D. Konkov, O. Bulavenko ; Vinnitsa National Pirogov Memorial Medical University. - Vinnytsya : Nilan-Ltd, 2018. - 414 p. - Bibliogr.: p. 410. - ISBN 978-966-924-720-9 .
2. Obstetrics and Gynecology [Text] : PreTest MRCOG / Vinnitsya National Pirogov Memorial Medical University ; ed.: O. Bulavenko, D. Konkov. - Vinnytsya : Nilan, 2017. - 244 p. : il. - ISBN 978-966-924-558-8.
3. Акушерство та гінекологія [Текст] : у 4 т. : [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1 : Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.] ; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с. : іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617-505-587-8 :
4. Оперативна гінекологія [Текст] : навч. посіб. / Ю. С. Паращук [та ін.]. - Харків : ХНМУ, 2017. - 132 с. : іл. - Затв. Вченою радою ХНМУ. Протокол № 1 від 26.01.2017 р. - Бібліогр.: с. 130-131.
5. Comprehensive Gynecology [Text] / ed. R. A. Lobo [et al.]. - 7th ed. - Philadelphia : Elsevier, 2017. - XII, 956 p. : il. - Bibliogr. at the end of the chap. - Index: p. 937-956. - ISBN 978-0-323-32287-4.

Тема 6. Післяпологові септичні захворювання.

Діагностика і терапія септичних післяпологових ускладнень. Сучасний погляд на етіологію, патогенез післяпологових інфекційних ускладнень. Класифікація післяпологових септичних захворювань за Сазоновим-Бартельсом. Післяпологовий пельвіоперитоніт. Клініка, діагностика, лікування. Післяпологовий тромбофлебіт. Клініка, дагностика, лкування. Інфекційно-токсичний шок. Клініка, діагностика. Принципи інтенсивної терапії інфекційно-токсичного шоку. Акушерський сепсис. Сучасний погляд на етіологію та патогенез. Клініка, діагностика, лікування. Віддалені наслідки сепсису та інфекційно-токсичного шоку.

Знати:

- принципи профілактики гнійно-септичних ускладнень в акушерському стаціонарі;
- фактори ризику розвитку септично-інфекційних ускладнень у матері та новонародженого;
- класифікацію післяпологових інфекційних ускладнень;
- сучасний погляд на розвиток синдрому системної запальної відповіді;
- обсяг консервативного лікування та хірургічного втручання при післяпологових інфекційних ускладненнях при різноманітних клінічних формах;
- показання та принципи інтенсивної терапії.

Вміти:

- оцінити клінічні ознаки післяпологової інфекції;
- інтерпретувати результати лабораторних досліджень;
- скласти план комплексного лікування та змінити його у зв'язку з неадекватністю чи, навпаки, з появою ознак покращання стану;
- оцінити показання до хірургічного втручання;
- виписати рецепти для лікування хворої (антибіотики, утеротоніки, десенсибілізуючі засоби тощо).

Література:

Основна:

1. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І.

- Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 4-е видання., випр., - К. : ВСВ «Медицина», 2020. — 424 с. + 2 с. кольор. вкл. — ISBN 978-617-505-823-7
2. Clinical Cases in Obstetrics and Gynecology [Text] / D. Konkov, O. Bulavenko ; Vinnitsa National Pirogov Memorial Medical University. - Vinnytsya : Nilan-Ltd, 2018. - 414 p. - Bibliogr.: p. 410. - ISBN 978-966-924-720-9 .
 3. Акушерство та гінекологія [Текст] : у 4 т. : [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1 : Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.] ; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с. : іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617-505-587-8 :
 4. Оперативна гінекологія [Текст] : навч. посіб. / Ю. С. Паращук [та ін.]. - Харків : ХНМУ, 2017. - 132 с. : іл. - Затв. Вченою радою ХНМУ. Протокол № 1 від 26.01.2017 р. - Бібліогр.: с. 130-131.
 5. Obstetrics and Gynecology [Text] : PreTest MRCOG / Vinnitsya National Pirogov Memorial Medical University ; ed.: O. Bulavenko, D. Konkov. - Vinnytsya : Nilan, 2017. - 244 p. : il. - ISBN 978-966-924-558-8.
 6. Comprehensive Gynecology [Text] / ed. R. A. Lobo [et al.]. - 7th ed. - Philadelphia : Elsevier, 2017. - XII, 956 p. : il. - Bibliogr. at the end of the chap. - Index: p. 937-956. - ISBN 978-0-323-32287-4.
 7. Діючі клінічні протоколи з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, затверджені наказами МОЗ України.

Додаткова:

1. Netter's Obstetrics & Gynecology [Text] / Roger P. Smith ; ill. Frank H. Netter. - 3rd ed. - Philadelphia : Elsevier, 2018. - XII, 601 p. : il. - Index: p. 581-601. - ISBN 978-0-7020-7036-5.
2. Obstetrics & Gynecology [Text] / T. L. Callahan, A. B. Caughey. - 7th ed. - Philadelphia [etc.] : Wolters Kluwer, 2018. - XV, 590 p. : il. - (Blue prints). - Index: p. 571-590. - ISBN 978-1-4963-4950-7.
3. Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology [Text] : Llewellyn-Jones Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology / J. Oats, S. Abraham. - 10th ed. - Edinburgh [etc.] : Elsevier, 2017. - VII, 375 p. : il. - (International edition). - Index: p. 365-375. - ISBN 978-0-7020-6064-9.
4. Гінекологія [Текст] : керівництво для лікарів : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Паращук, О. М. Юзько, О. В. Булаченко. - Вінниця : Нова Книга, 2018. - 688 с. - Затв. МОН України (лист МОН України від 12.07.2017 № 1/11-6936). - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.
5. Obstetrics and Gynecology [Text] : textbook for students of higher medical education establishments : in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.] ; ed.: V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv : Medicine, 2018. Vol. 1 : Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine ; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617-505-693-6.

Тема 7. Вагітність і пологи при аномаліях кісткового тазу. Анатомічно та клінічно вузький таз. Тазові передлежання.

Роль жіночої консультації у виявленні вузького тазу та профілактики його ускладнень. Ознаки невідповідності між голівкою плода і тазом роділлі при великому плоді. Наслідок пологів з

урахуванням передбачуваної маси плода, розмірів таза, характеру пологової діяльності. Обов'язкові та додаткові вимірювання тазу у вагітної або роділлі з вузьким тазом.

Знати:

- Знати поняття про асинклітичне вставлення голівки та його види.
- Знати і обґрунтувати особливості клінічного перебігу пологів при різних формах звуження тазів.
- Знати роль жіночої консультації у виявленні вузького тазу та профілактики його ускладнень.
- Діагностику великого (велетенського) плоду.
- Знати основні причини, що викликають розвиток великого плода.
- Знати основні методи діагностики великого плода.

Вміти:

- Показати на фантомі біомеханізм пологів при передньоголовному вставленні голівки плода.
- Показати на фантомі біомеханізм пологів при лобному вставленні голівки плода.
- Показати на фантомі біомеханізм пологів при лицевому вставленні голівки плода.
- Визначити на фантомі положення сагітального шва, великого та малого тім'ячка.
- Провести обстеження за допомогою зовнішніх методів у вагітної та встановити діагноз.
- Скласти план ведення пологів у обстеженої вагітної.
- Проаналізувати історію пологів у породіллі з розгинальним вставленням голівки під час пологів.
- Прогнозувати наслідок пологів з урахуванням передбачуваної маси плода, розмірів таза, характеру пологової діяльності.
- Обрати адекватний спосіб ведення пологів у роділлі з великим плодом залежно від акушерської ситуації.
- Профілактувати розвиток великого плода.

Література:

Основна:

1. Діючі клінічні протоколи з надання акушерсько-гінекологічної допомоги, затверджені наказами МОЗ України.
2. Акушерство і гінекологія: у 2 книгах. Книга 1. Акушерство: підручник / В.І. Грищенко, М.О. Щербина, Б.М. Венцківський та ін. — 4-е видання., випр., - К. : ВСВ «Медицина», 2020. – 424 с. + 2 с. кольор. вкл. – ISBN 978-617-505-823-7
3. Netter's Obstetrics & Gynecology [Text] / Roger P. Smith ; ill. Frank H. Netter. - 3rd ed. - Philadelphia : Elsevier, 2018. - XII, 601 p. : il. - Index: p. 581-601. - ISBN 978-0-7020-7036-5.
4. Obstetrics & Gynecology [Text] / T. L. Callahan, A. B. Caughey. - 7th ed. - Philadelphia [etc.] : Wolters Kluwer, 2018. - XV, 590 p. : il. - (Blue prints). - Index: p. 571-590. - ISBN 978-1-4963-4950-7.
5. Гінекологія [Текст] : керівництво для лікарів : підруч. для студентів вищ. навч. закл. / В. К. Ліхачов ; рец.: Ю. С. Парашук, О. М. Юзько, О. В. Булаченко. - Вінниця : Нова Книга, 2018. - 688 с. - Затв. МОН України (лист МОН України від 12.07.2017 № 1/11-6936). - Бібліогр.: с. 678-687. - ISBN 978-966-382-692-9.
6. Obstetrics and Gynecology [Text] : textbook for students of higher medical education establishments : in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.] ; ed.: V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv : Medicine, 2018. Vol. 1 : Obstetrics. - 2018. - 392 p. - Allowed by the Ministry

of Public Health of Ukraine ; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 384. - ISBN 978-617-505-693-6.

7. Obstetrics and Gynecology [Text] : textbook for students of higher medical education establishments : in 2 vol. / V. I. Gryshchenko [et al.] ; ed.: V. I. Gryshchenko, M. O. Shcherbina. - 2nd ed. - Kyiv : Medicine, 2018. Vol. 2 : Gynecology. - 2018. - 352 p. - Allowed by the Ministry of Public Health of Ukraine ; Published in accordance with the Order of the Ministry of Health of Ukraine № 502 of 22 June 2010. - Bibliogr.: p. 349. - ISBN 978-617-505-694-3

Додаткова:

1. Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology [Text] : Llewellyn-Jones Fundamentals of Obstetrics and Gynaecology / J. Oats, S. Abraham. - 10th ed. - Edinburgh [etc.] : Elsevier, 2017. - VII, 375 p. : il. - (International edition). - Index: p. 365-375. - ISBN 978-0-7020-6064-9.
2. Obstetrics and Gynecology [Text] : PreTest MRCOG / Vinnitsya National Pirogov Memorial Medical University ; ed.: O. Bulavenko, D. Konkov. - Vinnytsya : Nilan, 2017. - 244 p. : il. - ISBN 978-966-924-558-8.
3. Акушерство та гінекологія [Текст] : у 4 т. : [нац. підруч. для студентів вищ. мед. навч. закл. IV рівня акредитації, лікарів-інтернів і лікарів-курсантів вищ. мед. закл. (ф-тів) післядип. освіти] / ред. В. М. Запорожан. - 2-ге вид., випр. - Київ : Медицина, 2017. - ISBN 978-617-505-257-0. Т. 1 : Акушерство / В. М. Запорожан [та ін.] ; ред. В. М. Запорожан. - 2017. - 1032 с. : іл. - Затв. МОЗ України (лист № 08.01-47/230 від 22.02.2012). Затв. МОН України (лист № 1/11-1018 від 17.06.2015). Вид. відп. до Наказу МОЗ України № 502 від 22.06.2010. - Бібліогр.: с. 1014-1031. - ISBN 978-617-505-587-8 :
4. Оперативна гінекологія [Текст] : навч. посіб. / Ю. С. Паращук [та ін.]. - Харків : ХНМУ, 2017. - 132 с. : іл. - Затв. Вченою радою ХНМУ. Протокол № 1 від 26.01.2017 р. - Бібліогр.: с. 130-131.
5. Comprehensive Gynecology [Text] / ed. R. A. Lobo [et al.]. - 7th ed. - Philadelphia : Elsevier, 2017. - XII, 956 p. : il. - Bibliogr. at the end of the chap. - Index: p. 937-956. - ISBN 978-0-323-32287-4.